č. j. 5 Ads 22/2003 – 48

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Václava Novotného v právní věci žalobkyně **I. F.**, zastoupené JUDr. Přemyslem Kubíčkem, advokátem AK Kasárenská 4, České Budějovice, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, Praha 5, Křížová 25, o plný invalidní důchod, o kasační stížnosti žalobkyně – stěžovatelky I. F. proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 6. 2002, č. j. 2 Ca 457/2001-18,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaná **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozsudkem ze dne 20. 6. 2002, č. j. 2 Ca 457/2001-18, Krajský soud v Českých Budějovicích potvrdil rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení v Praze (dále jen „ČSSZ“) ze dne 5. 11. 2001, č. xxx , kterým Česká správa sociálního zabezpečení odňala navrhovatelce od 20. 12. 2001 plný invalidní důchod s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Českých Budějovicích (dále jen „OSSZ“) ze dne 17. 10. 2001, již není plně invalidní, protože míra poklesu navrhovatelčiny schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu činí 35% a nedosahuje tak alespoň 66% požadovaných ustanovením § 39 zák. č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, v platném znění. Krajský soud se po přezkoumání napadeného rozhodnutí ztotožnil se závěrem ČSSZ a v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že jestliže podle přesvědčivě odůvodněných posudkových závěrů komise šlo u navrhovatelky o pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyšší než 33%, ale nižší než 66% a nešlo ani o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek, pak je zřejmé, že navrhovatelka nesplňovala k datu vydání napadeného rozhodnutí podmínky plné, nýbrž jen částečné invalidity. Česká správa sociálního zabezpečení tedy nepochybila, když po zjištění, že navrhovatelka podmínky plné invalidity nesplňuje, jí plný invalidní důchod v souladu s ustanovením § 56 odst. 1 písm. a) zák. o důchodovém pojištění, v platném znění, odňala.

Proti rozsudku krajského soudu podala žalobkyně včas odvolání. O jejím odvolání Vrchní soud v Praze nerozhodl do 31. 12. 2002. Podle ust. § 129 odst. 3 zák. č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), bylo řízení o jejím odvolání zastaveno dnem nabytí účinnosti zákona č. 150/2002 Sb. Účastník tohoto řízení mohl do 31. 1. 2003 podat proti rozhodnutí soudu o opravném prostředku kasační stížnost podle zák. č. 150/2002 Sb.

Žalobkyně (v řízení o kasační stížnosti „stěžovatelka“) podala ve stanovené lhůtě tj. do 31. 1. 2003 proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost. Pro řízení o kasační stížnosti je stěžovatelka zastoupena advokátem JUDr. Přemyslem Kubíčkem, AK Kasárenská 4, České Budějovice, a to na základě plné moci ze dne 19. 11. 2001. Splnila tak podmínku stanovenou v ust. § 105 odst. 2 s. ř. s., podle níž stěžovatel musí být zastoupen advokátem, nemá-li sám vysokoškolské právnické vzdělání.

V kasační stížnosti stěžovatelka především namítala, že krajský soud zhodnotil posudek posudkové komise MPSV jako přesvědčivý a tento převzal jako stěžejní důkaz, aniž se vypořádal s vnitřními rozpory v posudku samém, když závěr lékařského vyšetření MUDr. K. zní tak, že trvá zánět konečníku s poměrně výraznými defektními problémy. Právě tyto problémy subjektivně i objektivně s ohledem na věk a kvalifikaci stěžovatelky jsou takového rázu, že výrazně zvyšují míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, a pouhé posouzení posudkové komise tohoto hlediska jako vyšší o 5% oproti posudku lékaře okresní správy sociálního zabezpečení je podle stěžovatelky zřejmě nedostačující. Posudek posudkové komise se podle stěžovatelky nevypořádal s hledisky uvedenými v ust. § 6 odst. 4 vyhl. č. 284/1995 Sb., v platném znění, když pouze bez dalšího odůvodnění uvedl, že k jeho použití nebyl shledán důvod. Pokud soud v odůvodnění uvedl, že posudkové závěry byly přesvědčivě odůvodněny, pak s ním nelze, s ohledem na tyto rozpory, souhlasit. Podle stěžovatelky měl krajský soud s ohledem na rozpory posudku postupovat dle ust. § 127 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“) a vyžádat si znalecký posudek. Právě stabilizace nepříznivého zdravotního stavu u stěžovatelky po více než dvou letech po ukončení léčby na stejné úrovni jako bezprostředně po léčbě – tedy stav se ani nezlepšil ani se nezhoršil, svědčí jejímu názoru, že nelze použít změnu právní kvalifikace tak, jak ji

použil správní orgán. Stěžovatelka je toho názoru, že je otázkou právního posouzení významu termínu „stabilizace“, „stabilizován“, používaného vyhl. č. 284/1995 Sb., v platném znění, a proto by bylo podle stěžovatelky namístě, aby soud zaujal k této otázce závazný právní názor.

Krajský soud se podle stěžovatelky dále nezabýval námitkami ohledně formálních náležitostí napadeného rozhodnutí ČSSZ, zvláště pak pokud jde o jeho odůvodnění. Odůvodnění rozhodnutí ČSSZ podle stěžovatelky postrádá přesné označení posudku lékaře OSSZ v Českých Budějovicích jako podmínku odůvodnění, jméno lékaře OSSZ jakož i další identifikační údaje, a dále v něm chybí uvedení podstatných skutečností, které vedly správní orgán k závěru o změně míry schopnosti soustavné výdělečné činnosti, a to za situace, kdy správní orgán stěžovatelku s posudkem lékaře OSSZ, na základě kterého vydal napadené rozhodnutí, jako s celkem neseznámil. Krajský soud se s touto námitkou stěžovatelky ve svém rozhodnutí nevypořádal. V napadeném rozhodnutí ČSSZ dále podle stěžovatelky chybí číslo jednací a rovněž podle stěžovatelky nestačí, aby jméno a příjmení bylo uvedeno pouze v adresní rubrice, navíc bez adresy a data narození, ale musí být uvedeno i ve výroku rozhodnutí.

Nad rámec kasační stížnosti stěžovatelka poukázala s vědomím existence ust. § 109 odst. 4 s. ř. s., na to, že v mezidobí po vynesení napadeného rozsudku a podání předmětné kasační stížnosti se u ní projevily další zdravotní potíže.

Z výše uvedených důvodů stěžovatelka Nejvyššímu správnímu soudu navrhla, aby napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení, a dále aby zaujal závazný právní názor k otázce náležitostí správního rozhodnutí ve směru označení účastníka řízení a náležitostem odůvodnění správního rozhodnutí, pokud se týká preciznosti v označení důkazů, z nichž správní orgán vychází.

Česká správa sociálního zabezpečení se k podané kasační stížnosti, ač byla vyzvána ve stanovené lhůtě do 18. 4. 2003, nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ust. § 109 s. ř. s., a dospěl k závěru, že námitky stěžovatelky nejsou důvodné.

V kasační stížnosti napadla stěžovatelka především posudek posudkové komise MPSV, který se stal stěžejním důkazem pro vydání napadeného rozhodnutí krajského soudu, a namítá jeho vnitřní rozpornost.

V přezkumném řízení soudním rozhodoval v intencích § 89 odst. 1 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění do 31. 12. 2002, ve věcech důchodového pojištění obecný soud podle části páté hlavy třetí občanského soudního řádu. To se týkalo také dávek důchodového pojištění podmíněných dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Je-li důchod podmíněný zdravotním stavem, je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posudku. Zdravotní stav a pracovní schopnost občanů zjišťuje pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění v souladu s ust. § 4 odst. 2 cit. zák., příslušná posudková komise MPSV (zdravotní stav a pracovní schopnost občanů ve věcech sociálního zabezpečení podle ust. § 8 odst. 1 cit. zák., zjišťují prostřednictvím svých lékařů okresní správy sociálního zabezpečení). Posudek posudkové komise hodnotil soud podle zásad uvedených v ust. § 132 o. s. ř., přičemž přihlížel ke všemu, co za řízení vyšlo najevo, včetně toho, co uvedli účastníci. Správně krajský soud

v odůvodnění svého rozhodnutí podotkl, že pokud posudek z hlediska přesvědčivosti a úplnosti nevzbuzuje žádné pochybnosti, a pokud nejsou v řízení zjištěny jiné skutečnosti, které by nebyly v souladu s učiněnými závěry, pak se posudek posudkové komise stává důkazem stěžejním. V odůvodnění svého rozhodnutí krajský soud uvedl, že právě v souladu s výše uvedeným postupoval a posudek příslušné posudkové komise hodnotil z pohledu jeho úplnosti a přesvědčivosti. Z protokolu o jednání posudkové komise, v němž je posudek obsažen, zjistil, že komise jednala v řádném složení a za účasti odborného internisty, který také navrhovatelku vyšetřil. Krajský soud shledal, že komise dle výčtu lékařských zpráv a nálezů měla pro svůj posudkový závěr dostatek podkladů. Svůj posudkový závěr, že byla dosažena stabilizace invalidizujícího postižení, u něhož byla léčba ukončena v květnu 1999, komise přesvědčivě a plně v souladu s výsledky odborných vyšetření zdůvodnila, když poukázala na dobu uplynulou od ukončení léčby základního postižení, které nerecidivuje, na skutečnost, že nebyl zaveden vývod, a že přetrvávající průjmy (při zánětech konečníku), jsou bez vlivu na dobrý stav výživy navrhovatelky. Tuto okolnost, uvádí krajský soud v odůvodnění rozhodnutí, pak komise zohlednila volbou v procentech vyjádřené míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti, když na rozdíl od lékaře OSSZ využila horní hranici předpisového rozmezí a pokles stanovila na 40 %. Uvedené závěry posudkové komise posoudil krajský soud jako přesvědčivě odůvodněné. Nejvyšší správní soud se s vedenými závěry krajského soudu ztotožňuje.

Dle posudkového hodnocení v protokolu o jednání posudkové komise MPSV v Českých Budějovicích ze dne 15. 5. 2002 byla posuzovaná k datu vydání napadeného rozhodnutí ČSSZ částečně invalidní podle ust. § 44 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., v platném znění. Nebyla plně invalidní podle ust. § 39 zák. č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 134/1997 Sb. Šlo o pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 33%, nedosahoval však 66% odpovídajících plné invaliditě a nešlo ani o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek. Podle výsledků lékařských vyšetření a posudkového zhodnocení byla posuzovaná v době vydání napadeného rozhodnutí ČSSZ schopna pracovního zařazení s vyloučením těžké fyzické práce a práce spojené se zvedáním či přenášením těžkých břemen. Rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu odpovídala v době rozhodné pro posouzení zdravotnímu postižení uvedenému v kapitole X odd. C, položce 4, písm. e) přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb., v platném znění, kde je míra poklesu schopnosti výdělečné činnosti stanovena na 30 – 40 %, komise tento pokles stanovila na 40 %. Posudková komise zvolila horní hranici procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti pro toto zdravotní postižení s přihlédnutím k tíži udávaných obtíží. Dalšímu využití § 6 odst. 4 vyhl. č. 284/1995 Sb., v platném znění, nebyl posudkovou komisí shledán důvod.

Podle závěrů obsažených v záznamu o jednání OSSZ v Českých Budějovicích ze dne 17. 10. 2001, ve věci posouzení zdravotního stavu ve smyslu ust. § 8 zák. č. 582/1991 Sb., v platném znění, dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav posuzované odpovídá postižení uvedenému v kapitole X odd. C položce 4, písm. e) přílohy č. 2 vyhlášky č. 284/1995 Sb., v platném znění, tj. 35%. Stupeň zdravotního postižení se ve smyslu ust. § 6 odst. 4 cit. vyhlášky nezvyšuje. Zdravotní stav je doložen chirurgickým vyšetřením z 16. 10. 2001, které prokazuje na rectoskopii lehkou formu proktitidy bez známek recidivy onemocnění. Posuzovaná není schopna práce spojené se soustavným zvedáním těžkých břemen. Posuzovaná již není podle lékaře OSSZ v Českých Budějovicích MUDr. K. R. nadále plně invalidní dle § 39 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., v platném znění, ale je jen částečně invalidní dle § 44 odst. 1 zák. č. 155/1995 Sb., v platném znění. Lékař OSSZ v uvedeném záznamu

dále uvedl, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu její schopnost soustavné výdělečné činnosti poklesla nejméně o 33%, nedosahuje však výše 66%. Nejedná se o zdravotní postižení odpovídající příloze č. 3 vyhl. č. 284/1995 Sb., v platném znění, umožňující soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek.Uznáno bylo celkem 35%.

Z výše uvedeného vyplývá, že oba provedené posudky se shodly, že dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav stěžovatelky odpovídá postižení uvedenému v kapitole X, oddílu C, položce 4, písm. e) přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb., v platném znění, kde je míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanovena na 30 – 40%. Oba posudky shodně dovodily, že u stěžovatelky došlo k poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyšší než 33%, ale nižší než 66% a nešlo ani o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za mimořádných podmínek. Oba posudky tedy dospěly ke shodnému závěru, že stěžovatelka k datu vydání napadeného rozhodnutí ČSSZ nesplňuje podmínky plné, ale jen částečné invalidity. Odchýlení se o 5% ve stanovení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti oproti posudku OSSZ při zachování shodného zařazení v kapitole X oddílu C, položka 4, písm. e) přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb., v platném znění, zdůvodnila posudková komise MPSV tím, že zvolila horní hranici procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti pro toto zdravotní postižení s přihlédnutím k tíži udávaných obtíží.

Jestliže tedy oba posudky dospěly v podstatě k témuž závěru, je zřejmé, že nebylo potřeba, aby si krajský soud vyžádal další posudek, jak požadovala stěžovatelka v kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud se rovněž ztotožňuje se závěrem krajského soudu, že subjektivní pocity stěžovatelky o nemožnosti výkonu jakékoliv pracovní činnosti pak nemůže být důvodem pro vznik nároku na dávku důchodového pojištění, není-li podložen objektivně posudkově zjištěným zdravotním stavem.

Další námitka stěžovatelky se týkala toho, že krajský soud se ve svém rozhodnutí nevypořádal s námitkou stěžovatelky ohledně absence některých náležitostí rozhodnutí ČSSZ.

V souladu s ust. § 47 zák. č. 71/1967 Sb., v platném znění (správního řádu), který pro řízení před správním orgánem ve věcech důchodového pojištění platí podle ust. § 108 zák. č. 582/1991 Sb., v platném znění, musí rozhodnutí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení o odvolání (§ 47 odst. 1 cit. zák.). V písemném vyhotovení rozhodnutí se uvede též orgán, který rozhodnutí vydal, datum vydání rozhodnutí, jméno a příjmení účastníků řízení. Rozhodnutí musí být opatřeno úředním razítkem a podepsáno s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby (§ 47 odst. 5 cit. zák.).

Výrok obsahuje rozhodnutí ve věci s uvedením ustanovení právního předpisu, podle něhož bylo rozhodnuto (§ 47 odst. 2 cit. zák.).

Dle ust. § 47 odst. 3 cit. zák., v odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. V případě rozhodování o dávkách podmíněných nepříznivým zdravotním stavem je základním důkazním prostředkem nepochybně odborný posudek o zdravotním stavu občana. Je proto samozřejmé,

že tento základní důkaz musí být v odůvodnění rozhodnutí nezaměnitelným způsobem identifikován. Dále musí být z odůvodnění patrno, jaký úsudek je v takovém odborném posudku obsažen a jakým způsobem ovlivnil meritorní rozhodnutí o důchodové dávce.

Ve svém rozhodnutí sp. zn. 1 Cao 340/96, na které odkazuje stěžovatelka ve své kasační stížnosti, Vrchní soud v Olomouci konstatoval, že „označí-li ČSSZ posudek, který byl podkladem pro její rozhodnutí a který je součástí jejího správního spisu, a uvede odborný úsudek, který je v něm obsažen (tedy např. „nejste invalidní a invalidní důchod Vám proto nenáleží“), nelze než dovodit, že ČSSZ uvedený posudek převzala zcela bez výhrad jako jediný podklad svého rozhodnutí, a to jako celek. Takové rozhodnutí je soudem přezkoumatelné, neboť tím, že ve výroku svého rozhodnutí uvedla, podle jakého ustanovení zákona o důchodovém pojištění rozhodla, a v odůvodnění uvedla posudek lékaře příslušné okresní správy sociálního zabezpečení, který byl podkladem jejího rozhodnutí (a jehož závěry tedy zcela převzala), splnila v nejnutnější míře náležitosti rozhodnutí podle ustanovení § 47 zák. č. 71/1967 Sb. (správního řádu), který pro řízení před správním orgánem ve věcech důchodového pojištění platí podle ust. § 108 zák. č. 582/1991 Sb.“

Z písemného vyhotovení rozhodnutí ČSSZ ze dne 5. 11. 2001 soud zjistil, že výše uvedené náležitosti napadené rozhodnutí splňuje: výrok obsahuje rozhodnutí ve věci, že ČSSZ stěžovatelce odnímá plný invalidní důchod, a to s uvedením ustanovení právního předpisu - § 56 odst. 1 písm. a) zák. č. 155/1995 Sb., v platném znění, podle něhož bylo rozhodnuto, odůvodnění obsahuje odkaz na posudek lékaře OSSZ v Českých Budějovicích ze dne 17. 10. 2001, s uvedením, že dle tohoto posudku není stěžovatelka plně invalidní, neboť z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla její schopnost soustavné výdělečné činnosti o 35%. V písemném vyhotovení rozhodnutí je uveden orgán, který rozhodnutí vydal, jméno a příjmení posuzované osoby, tedy stěžovatelky, včetně jejího rodného čísla, poučení o opravném prostředku, rozhodnutí je datováno a je dále opatřeno úředním razítkem a je podepsáno s uvedením jména, příjmení a funkce oprávněné osoby. Z hlediska stěžovatelkou uplatněných námitek mu proto nelze nic vytknout.

Námitka stěžovatelky, že se otázkou náležitostí správního rozhodnutí krajský soud nezabýval, navíc není opodstatněná, když s otázkou náležitostí správního rozhodnutí a jeho přezkoumatelnosti se krajský soud vypořádal v odůvodnění na str. 5 svého rozsudku. Pro stručnost Nejvyšší správní soud na odůvodnění napadeného rozhodnutí krajského soudu odkazuje.

Stěžovatelka v kasační stížnosti dále namítá, že správní orgán stěžovatelku neseznámil s obsahem posudku OSSZ. Ze spisového materiálu (přílohy č. 10 ke spisu Krajského soudu v Českých Budějovicích, vedeného pod sp. zn. 2 Ca 457/2001), Nejvyšší správní soud zjistil, že v záznamu o jednání OSSZ České Budějovice týkajícího se posouzení zdravotního stavu ve smyslu ust. § 8 zák. č. 582/1991 Sb., v platném znění, ze dne 17. 10. 2001 stěžovatelka svým podpisem stvrdila, že byla seznámena s výsledkem posouzení zdravotního stavu a byla poučena o možnostech dalšího postupu.

Důvody uvedené v kasační stížnosti stěžovatelka podřadila pod ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že důvody kasační stížnosti nebyly prokázány.

Krajský soud v Českých Budějovicích tedy nepochybil, když napadené rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, kterým byl stěžovatelce odejmut plný invalidní důchod podle ust. § 56 odst.1 zák. č. 155/1995 Sb., v platném znění, potvrdil jako věcně správné.

Na základě výše uvedených skutečností dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podaná kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle ust. § 110 odst. 1 s. ř. s., zamítl.

Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože stěžovatelka ve věci neměla úspěch a žalovaná Česká správa sociálního zabezpečení nemá právo na náhradu nákladů řízení, vzhledem k ust. § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s., i když ve věci měla úspěch, protože přiznání náhrady nákladů správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění, důchodového zabezpečení vylučuje cit. ust. § 60 odst. 2 s. ř. s.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. 8. 2003

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu